

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของการศึกษาวิจัย.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	4
3. ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
4. วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย.....	5
5. สมมติฐานของการศึกษาวิจัย.....	6
6. ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาวิจัย.....	7
2. การอนุญาโตตุลาการออนไลน์ (Online Arbitration).....	8
1. ความเป็นมาและคำนิยามของการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	9
2. หลักการของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	12
(1) ความสะดวก (Convenience).....	13
(2) ความน่าเชื่อถือ (Trust).....	16
(3) ความชำนาญ (Expertise).....	17
3. ประเภทของเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารทางออนไลน์ (Online Communication Technology) ที่ใช้ในการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	19
3.1 การติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้นต่างเวลากัน.....	19
3.2 การติดต่อสื่อสารที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน.....	20
4. รูปแบบการดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	21
4.1 การดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการโดยไม่ใช้สถาบัน.....	21

4.2 การดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการโดยใช้สถาบันผู้ให้บริการในการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการผ่านทางออนไลน์.....	22
5. ข้อดีและข้อเสียของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์ (The Advantages and Disadvantages of Online Arbitration).....	22
5.1 ข้อดีของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์ (The Advantages of Online Arbitration).....	22
(1) การเปิดโอกาสให้คู่พิพาทมีช่องทางในการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้น.....	23
(2) ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการระงับข้อพิพาท.....	23
(3) คู่พิพาทสามารถควบคุมกระบวนการระงับข้อพิพาทและผลของการระงับข้อพิพาท.....	23
(4) เพิ่มทางเลือกในการระงับข้อพิพาท.....	24
(5) ลดปริมาณคดีในศาลและช่วยกระตุ้นให้มีการปฏิรูประบบการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาล.....	24
5.2 ข้อเสียของการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์ (The Disadvantages of Online Arbitration).....	25
(1) ความยินยอมของคู่พิพาท.....	25
(2) การขาดการติดต่อสื่อสารกันซึ่งหน้า.....	25
(3) การขาดการตรวจสอบโดยสาธารณะ.....	26
(4) การขาดกฎเกณฑ์และมาตรฐานเกี่ยวกับการระงับข้อพิพาทโดยการอนุญาโตตุลาการออนไลน์ที่เป็นสากล.....	26
6. ตัวอย่างผู้ให้บริการในการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	26
6.1 ศูนย์อนุญาโตตุลาการและการไกล่เกลี่ย องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Arbitration and Mediation Center).....	26
6.2 The Virtual Magistrate (VMAG).....	28
6.3 NovaForum®, Inc.....	29
3. การกำหนดเขตอำนาจศาลเหนือกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางการพาณิชย์ระหว่างประเทศ (Determining the jurisdiction of the court in international commercial arbitration proceedings).....	31

1. ข้อพิจารณาทางทฤษฎีที่ใช้ในการกำหนดเขตอำนาจศาลเหนือกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศ.....	31
1.1 ทฤษฎีสถานที่นั่งพิจารณา (the seat theory).....	36
1.2 ทฤษฎีการปลดการอนุญาโตตุลาการจากการผูกพันของระบบกฎหมายภายใน (The delocalization theory).....	43
2. ข้อพิจารณาการกำหนดเขตอำนาจศาลเหนือกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศจากบทบาทศาลที่อาจเข้ามาในกระบวนการอนุญาโตตุลาการ.....	52
2.1 บทบาทศาลในการบังคับตามสัญญาอนุญาโตตุลาการ.....	53
2.2 บทบาทศาลในเรื่องเกี่ยวกับผู้เป็นอนุญาโตตุลาการ.....	54
2.3 บทบาทศาลในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการ.....	56
2.4 บทบาทศาลในการเพิกถอนและการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ.....	58
2.4.1 บทบาทศาลในการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ.....	59
2.4.2 บทบาทศาลในการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ...	60
4. ปัญหาและแนวทางแก้ไขเกี่ยวกับเขตอำนาจศาลในการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางพาณิชย์ระหว่างประเทศที่ผ่านทางออนไลน์ (Legal problems and solutions of the jurisdiction of the court in International Commercial Online Arbitration proceedings).....	62
1. ประเด็นปัญหาทางทฤษฎีและแนวทางแก้ไข.....	62
1.1 ประเด็นปัญหาในการนำเอา the seat theory มาใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการกำหนดเขตอำนาจศาลในกระบวนการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	63
1.2 ประเด็นปัญหาในการนำเอา the delocalization theory มาใช้เป็นทฤษฎีพื้นฐานในการกำหนดเขตอำนาจศาลในกระบวนการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	65
2. ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับกฎหมายไทยที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันและแนวทางแก้ไข.....	70

2.1 ประเด็นปัญหาว่าประเทศไทยควรที่จะเลือกเอาทฤษฎีใดมาเป็นทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการพิจารณาในการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดเขตอำนาจศาลเพื่อรองรับการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	70
2.2 ประเด็นปัญหาในเรื่องความเหมาะสมของพระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 ในการกำหนดเขตอำนาจศาลเหนือกระบวนการอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	73
2.2.1 การกำหนดเขตอำนาจศาลในการบังคับตามสัญญาอนุญาโตตุลาการ.....	74
2.2.2 การกำหนดเขตอำนาจศาลในเรื่องเกี่ยวกับผู้เป็นอนุญาโตตุลาการในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการและในเรื่องการเพิกถอนคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ.....	75
2.2.3 การกำหนดเขตอำนาจศาลในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการอนุญาโตตุลาการ.....	76
2.2.4 การกำหนดเขตอำนาจศาลในการบังคับตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ.....	78
2.3 ประเด็นปัญหาความเหมาะสมในการบังคับใช้พระราชบัญญัติอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2545 กับการอนุญาโตตุลาการออนไลน์ในบทบัญญัติมาตราอื่นๆ.....	78
5. แนวทางการพัฒนาการระงับข้อพิพาทโดยกระบวนการอนุญาโตตุลาการทางออนไลน์ในประเทศไทย.....	80
1. ความจำเป็นของกระบวนการระงับข้อพิพาททางออนไลน์ที่มีต่อการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการ (Business) กับผู้บริโภค (Consumer) หรือ Business-to-Consumer (B2C).....	82
2. แนวทางของต่างประเทศในการพัฒนากระบวนการระงับข้อพิพาททางออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค.....	86

2.1 การพิจารณาองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการระงับข้อพิพาททางออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค.....	86
2.1.1 ภาครัฐ (Government).....	87
2.1.2 องค์กรธุรกิจ (Business Organizations).....	89
2.1.3 องค์กรผู้บริโภค (Consumer Organizations).....	90
2.1.4 องค์กรหรือสถาบันผู้ให้บริการในการระงับข้อพิพาททางออนไลน์ (Dispute Resolution Institutes).....	91
2.2 หลักการสำคัญที่ใช้ในการกำหนดข้อบังคับของสถาบันผู้ให้บริการในการระงับข้อพิพาททางออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค.....	94
2.2.1 ความโปร่งใส.....	94
2.2.2 ความเป็นอิสระและความเป็นกลาง.....	96
2.2.3 ความมีประสิทธิภาพของกระบวนการระงับข้อพิพาททางออนไลน์.....	98
2.2.4 ความรวดเร็ว.....	101
2.2.5 การระงับข้อพิพาทที่ประหยัดค่าใช้จ่าย.....	102
2.2.6 ลักษณะความผูกพันของผลของการระงับข้อพิพาท.....	104
3. ตัวอย่างการนำเอาการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการออนไลน์มาใช้โดยผู้ประกอบการทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ.....	105
4. สภาวะของการประกอบธุรกิจทางการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยผู้ประกอบการไทยในปัจจุบัน และแนวโน้มของประเทศไทยในการยอมรับกระบวนการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค.....	106
4.1 สภาวะของการประกอบธุรกิจทางการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยผู้ประกอบการไทยในปัจจุบัน.....	106
4.2 แนวโน้มของประเทศไทยในการยอมรับการระงับข้อพิพาททางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยอนุญาโตตุลาการออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภค.....	108

4.3 ปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อให้เกิดการพัฒนาการระงับข้อพิพาทโดย อนุญาโตตุลาการออนไลน์เหนือข้อพิพาทที่เกิดจากการทำธุรกรรมทาง พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างผู้ประกอบการกับผู้บริโภคขึ้นใน ประเทศไทย.....	110
4.3.1 การสร้างระบบโดยให้ผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ในประเทศไทยเข้ามาเป็นสมาชิกของทางสถาบันอนุญาโต ตุลาการสำหรับการระงับข้อพิพาททางออนไลน์.....	111
4.3.2 การสร้างระบบการระงับข้อพิพาทโดยอนุญาโตตุลาการ ออนไลน์ไว้ในหน้าเว็บไซต์ของทางสถาบันอนุญาโตตุลาการ	112
4.3.3 การร่างข้อบังคับว่าด้วยอนุญาโตตุลาการออนไลน์.....	113
6. สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	122
ภาคผนวก	
ก. Supplementary Procedures for Online Arbitration (The American Arbitration Association: AAA).....	144
ข. Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.....	151
ค. Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy.....	158
บรรณานุกรม.....	172